

Posudek školitele
na diplomovou práci
Marie Foltánkové
Hermann Ungar – prosaisches Schaffen
Zwischen Beruf und Berufung
Praha: FF UK, 2008, 100 s.

Hermann Ungar (1893-1929) patří sice k významným, ale vcelku opomíjeným autorům německé literatury z českých zemí. Mnozí významní představitelé tzv. pražské německé literatury se k němu nevyjadřují (Brod), možná proto, že během svého krátkého života, ač ve státních službách, ale mimo republiku, nebyl aktivním členem literárních sdružení a kroužků, možná i proto, že k jeho přátelům z Pražského okruhu patřili spíše ti, kteří nějakým poutem byli vázáni k Berlínu (Hoffmann, Haas, Kornfeld). Proto se zájem o jeho dílo posouvá až do druhé poloviny 20. století, kdy pražská germanistika (Pátková, Goldstücker) iniciuje vědecký zájem o jeho osobu a dílo. Hermann Ungar je logicky přiřazován k moravské německé literatuře, k níž patří svým původem, je však i platným představitelem tzv. pozdního expresionismu (Sudhoff), vyznačujícího se výrazným vlivem expresionismu v tematické rovině, ale příklonem ke střídmosti Nové věcnosti v jazykovém vyjádření (s. 35-36).

Předložená diplomová práce podává rozbor dvou autorových románů (Die Verstümmelten, 1922; Die Klasse, 1927), při nichž vychází z dobové společenské situace přelomu 19. a 20. století a prvních desetiletí století dvacátého. Diplomandka se pomocí základních motivů pokouší o společensko-kritický rozbor příčin, které autora vedly k literárním obrazům románových hrdinů, a osvětlit tak Ungarův literární typ – „zmrzačeného“ člověka. Dochází k závěru, že Ungarovi hrdinové pocházejí z nuzných poměrů, podařilo se jim společensky „se pozvednout“, ale trpí předsudky a odsudky společenské vrstvy, jejíž součástí se stali. Nedaří se jim, případně jen částečně, překonávat traumatické zážitky z neutěšeného dětství, trpí zmechanizovaným každodenním rituálem, v němž však vidí záruku stabilního života (Polzer), přepadávají je pocity odcizení, osamění, stupňované až ke krizi identity. Diplomandka dokládá, že důsledkem této krize není jen (autorem často tematizovaný) narušený vztah k lidské sexualitě, ale i (a hlavně) neschopnost Ungarových hrdinů k běžné mezilidské komunikaci.

Vlastnímu rozboru předchází poměrně obsáhlá kapitola o životě Hermanna Ungara, v níž diplomandka rok po roku důsledně popisuje jeho životní osudy i literární vývoj. Dohodli jsme se na ni proto, aby bylo zohledněno i nejnovější ungarovské bádání, které v posledním období podnikl regionální badatel z autorových rodných Boskovic Jaroslav Bránský v návaznosti na Evu Pátkovou (1966) a Dietera Sudhoffa (1990), a byl tak nabídnut co nejuplněnější pohled na tohoto stále opomíjeného autora německé literatury z českých zemí.

Práce je napsána velmi dobrou němčinou, o to víc překvapí gramatické (hlavně ve slabém skloňování adjektiv) chyby v úvodní kapitole, které se v další části práce již neobjevují. Vysvětlují si je kvapným přepisem první (obecné) části práce, která byla dokončena jako poslední. Určitou laxnost v přístupu to však neomlouvá. Veškeré chyby jsem označil ve svém exempláři.

Diplomová práce splňuje požadavky na ni kladené a vřele ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 07.09.2008